

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Autonome Beeldende kunst van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

Gegevens

datum	Naam instelling	: Hogeschool voor de Kunsten Utrecht
30 september 2014	Naam opleiding	: hbo-bachelor Autonome Beeldende kunst (240 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	: 24 december 2013
Definitief besluit	Varianten opleiding	: voltijd
accreditatie hbo-bachelor	Locatie opleiding	: Utrecht
Autonome Beeldende kunst van	Datum goedkeuren panel	: 10 juni 2013
de Hogeschool voor de Kunsten	Datum locatiebezoeken	: 21 juni en 1 oktober 2013
Utrecht	Datum visitatierapport	: 18 december 2013
(002554)		
uw kenmerk		

Beoordelingskader

ons kenmerk Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr
NVAO/20143204/ND 21523).

bijlagen

3

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: auditteam).

De opleiding Fine Art (Autonome Beeldende Kunst) leidt studenten op tot autonoom beeldend kunstenaar. De studenten kunnen zich ontwikkelen in traditionele kunst disciplines als tekenen, schilderen, beeldhouwen, digitale media, fotografie, grafiek, maar ze kunnen er ook voor kiezen hybride en/of interdisciplinair te gaan werken.

1. Beoogde eindkwalificaties

De opleiding heeft haar eigen competenties aantoonbaar gerelateerd aan de landelijk vastgestelde eindkwalificaties en uitgewerkt in een eigen en herkenbaar model - het IMPACT-model - dat door de hele opleiding heen een structurerende rol speelt en de studenten houvast biedt in hun ontwikkeling tot beeldend kunstenaar. Het auditteam acht het wel van belang dat de opleiding alert is en kritisch blijft onderzoeken of het model blijvend oplevert wat het moet opleveren. Het IMPACT-model mag niet leiden tot vastlegging van zaken die beter flexibel kunnen blijven en een schijnprecisie creëren die niet of nauwelijks met de werkelijkheid van kunst, kunstenaarschap of kunstpraktijk te

Inlichtingen

Nancy Van San
+31 (0)70 312 23 65
n.vansan@nvaoo.net

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag
P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands
T + 31 (0)70 312 2300 | F + 31 (0)70 312 2301
info@nvaoo.net | www.nvaoo.net

Pagina 2 van 8 maken heeft. De opleiding heeft het model in de acht jaar dat het nu functioneert regelmatig kritisch geëvalueerd en aangepast.

Het auditteam is eveneens positief over het feit, dat de opleiding over de competenties regelmatig contact onderhoudt met nationale en internationale vakgenoten en vertegenwoordigers vanuit het werkveld van de beeldend kunstenaar en actief participeert in internationale netwerken zoals ELIA (European League of Institutes of the Arts) en het Europees platform Paradox, waarin nagedacht wordt over hedendaagse ontwikkelingen in het beeldend kunstonderwijs en onderzoek wordt gedaan. Hiermee zorgt de opleiding ervoor dat de opleidingscompetenties nauw aansluiten bij actuele eisen/wensen in het (internationale) veld.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding voor deze standaard een 'goed' verdient.

2. Programma

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding met het kern- en keuzeprogramma, het individueel studiep pad (ISP) en de structurering aan de hand van het IMPACT-model, de studenten de mogelijkheid biedt de beoogde eindcompetenties, de kennis en vaardigheden voor een beeldend kunstenaar goed te ontwikkelen. Er is een mooie opbouw te zien, met in de eerste twee jaren een divers en breed basisprogramma, waaruit de studenten in jaar 3 en 4 een geheel eigen keuze mogen samenstellen om zich verder artistiek te ontwikkelen. Het IMPACT-model zorgt steeds voor de benodigde samenhang. Studenten zijn zeer tevreden over de studie.

Het auditteam heeft echter geconstateerd dat de focus voornamelijk de autonome beeldende kunstenaar is, die kunst maakt in zijn eigen atelier. Dit is een kunstenaarstype dat in de optiek van het auditteam steeds minder aansluit bij de huidige praktijk, waar de kunstenaar bijvoorbeeld voor een bepaalde plek uitgenodigd wordt om werk te realiseren. Dan wordt presentatie primair en materialisatie en inhoud volgt daarop. De opleiding laat de student nu vrij in zijn keuze of hij al dan niet 'hybride' wil worden en welke praktijken hij wil ontwikkelen. Het auditteam is evenwel van oordeel, dat de opleiding met alle studenten meer dan ze nu doet, expliciet aandacht moet besteden aan de praktijk waarin zij straks als beeldend kunstenaar terecht komen en studenten moet aanzetten tot meer samen werken en samen kunst maken, dan nu gebeurt. Ook andere aspecten van de beroepspraktijk zoals tentoonstellingen organiseren, aan PR doen en iets zinnigs over je eigen werk vertellen aan professionals en leken, mogen meer aan bod komen.

Door de module 'voorbereiding op de beroepspraktijk' zorgt de opleiding er wel voldoende voor dat de studenten kennis kunnen maken met het toekomstig werkveld.

Ondernemerschap - ZZP'er zijn - behoeft nog meer aandacht evenals de verbreding van de netwerken van de opleiding en de student, ook buiten de culturele en kunstsector. Het interdisciplinair/multidisciplinair werken en (een oriëntatie op) het werken in een internationale omgeving krijgt voldoende aandacht.

De opleiding hanteert een aantal duidelijke en sterke (didactische) uitgangspunten, zoals het leren in de reële, artistieke praktijk en het leren in gesprek met de docenten die uit sterk gevarieerde artistieke praktijken komen. Het auditteam heeft geconstateerd, dat al deze uitgangspunten in meerdere of mindere mate terug zijn te vinden in het programma. Elk van de uitgangspunten draagt ertoe bij dat de student zich optimaal kan ontwikkelen.

De opleiding hanteert bij de toelating van de Nederlandse studenten een zorgvuldige selectiemethode, waarmee ze ervoor zorgt dat alleen kandidaten die in potentie geschikt zijn de opleiding succesvol af te ronden, mogen instromen. Het voortraject is een mooie manier om al eerder te onderzoeken wat de beeldende mogelijkheden zijn van studenten. De toelating van internationale studenten en hun aansluiting op het programma, behoeft evenwel nog expliciete aandacht. Dat de opleiding ook intakegesprekken gaat voeren met

Pagina 3 van 8 deze studenten is een goede, eerste stap. Het is essentieel dat de opleiding op korte termijn ook op punten als vertaling van al het studiemateriaal naar het Engels en gelijklopende uitleg bij de praktijklessen in zowel Nederlands als Engels, maatregelen neemt. De opleiding zorgt ervoor dat het programma studeerbaar is en heeft voldoende oog voor de grote werkdruk bij de studenten. Onder andere door de begeleiding van de studenten en het in teamverband volgen van de studievoortgang, zorgen de docenten ervoor dat belemmeringen in de studievoortgang zoveel mogelijk worden weggenomen. Het auditteam beoordeelt de standaarden 3 en 4 als 'goed' en de standaarden 2,5 en 6 als 'voldoende'. Aan standaard 7 is voldaan.

3. Personeel

Het auditteam trof tijdens de audit een gedreven en gekwalificeerd docententeam aan dat een duidelijke en actuele link heeft met de beroepspraktijk. De diversiteit van het docententeam zorgt voor een breed scala aan gezichtspunten en opvattingen over kunst en cultuur, die het veelkleurige en complexe werkveld weerspiegelen.

De vele gastdocenten vormen – ook in de optiek van de studenten - een goede aanvulling op de vaste docenten.

De studenten zijn zeer tevreden over hun docenten. Alleen het niveau van het Engels van docenten die de internationale studenten lesgeven, is een aandachtspunt.

De opleiding zet voldoende docenten in om het programma uit te kunnen voeren. Over het management planning- en volgsysteem dat de opleiding gebruikt, om inzicht te krijgen in de benodigde ruimte en te zorgen voor mogelijke bijstellingen in de docentinzet, is het auditteam positief.

Het auditteam beoordeelt de drie standaarden 8, 9 en 10 met een 'goed'.

4. Voorzieningen

Het auditteam is van oordeel dat de voorzieningen waarover de opleidingen van de Faculteit BKV en dus ook de opleiding Fine Art beschikken, het mogelijk maken dat de studenten het programma optimaal kunnen volgen. Voor Fine Art zijn er naast voldoende praktijk- en theorielokalen, voldoende ruime atelierplekken vanaf het tweede studiejaar voor elke student in het gebouw van de Faculteit en op de Tractieweg en goed geoutilleerde werkplaatsen in het Faculteitsgebouw beschikbaar. Ook het Media Centrum biedt de studenten veel materiaal ter ondersteuning bij de studie.

Over de studiebegeleiding door tutores, vakdocenten en 'Worktrade' zijn de studenten - zeker sinds de uitbreiding van de begeleidingsuren - tevreden. Alleen de communicatie van de tutores en de communicatie in z'n algemeenheid binnen de opleiding en de hogeschool verloopt nog niet altijd naar wens en is dus nog een aandachtspunt. Het auditteam acht het essentieel dat de voorgenomen plannen met betrekking tot de communicatie en de website voortvarend worden opgepakt. De benodigde informatie is in principe wel aanwezig, maar alle betrokkenen moeten er nu ook goed hun weg in kunnen vinden.

Omdat het auditteam de studiebegeleiding het zwaarst vindt wegen binnen standaard 12 en de opleiding met de begeleiding de studievoortgang voldoende borgt en aansluit bij de behoefte van de studenten, komt het auditteam tot een oordeel voldoende.

Het auditteam beoordeelt standaard 11 als 'goed' en standaard 12 als 'voldoende'.

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding regelmatig en systematisch op verschillende manieren de kwaliteit van de opleiding evalueert met studenten, docenten, alumni en werkveld.

De uitkomsten van de verschillende evaluaties leiden er aantoonbaar toe dat de opleiding daar waar gewenst/noodzakelijk, verbetermaatregelen treft om haar doelen te realiseren. Het auditteam trof hiervan duidelijke voorbeelden aan, zoals de interfacultaire projecten en 'cat-lab', de module 'Vorbereiding op de beroepspraktijk' met inzet van een team van gastdocenten en de verheldering van de terugkoppeling van de werkschouwresultaten naar de studenten toe aan de hand van het IMPACT-model.

De opleiding zorgt ervoor dat studenten, docenten, opleidingscommissie, examencommissie alumni en werkveld nauw betrokken zijn en zich ook betrokken voelen bij de kwaliteit van de opleiding.

Het auditteam beoordeelt standaard 13 als 'voldoende' en de standaarden 14 en 15 als 'goed'.

6. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding toetst op een adequate, valide, inzichtelijk en betrouwbare manier aan de hand van het IMPACT-model. Met het twee keer per jaar uitvoeren van werkschouwen uitgevoerd door een groep theorie- en praktijkdocenten, zorgt de opleiding ervoor dat een intersubjectief oordeel over het beeldende werk van studenten is geborgd.

Het auditteam nam wel een tendens naar een milde beoordeling waar, mogelijk als gevolg van de goed ontwikkelde empathie van docenten voor de studenten. Het meer gemengd samenstellen van de beoordelingscommissies met docenten die bij de begeleiding betrokken waren, aangevuld met docenten die op een grotere afstand staan, kan wellicht een oplossing bieden. Hierdoor kan een nog grotere mate van intersubjectiviteit ontstaan. Ook bij het toetsen en beoordelen bij het eindexamen viel het auditteam de nadruk op de individuele ontwikkeling van het werk van de studenten op. Het auditteam acht het van belang dat de opleiding nu in samenspraak met het werkveld nagaat hoe zij de context waarin jonge kunstenaars moeten opereren, kan meenemen in het toetsen en beoordelen. Het auditteam beoordeelde zelf studentdossiers inclusief de essays en de presentatie van het beeldend werk van een twintigtal studenten. De essays vertoonden een grote bandbreedte in onderwerp, aanpak en uitwerking van het onderzoek. Het auditteam beoordeelde deze essays gemiddeld met een voldoende, met enkele uitschieters naar boven. De relatie tussen het onderzoek en het beeldend werk was veelal te leggen. Tijdens de eindexamenexpositie was er van iedere student ofwel één installatie ofwel een kleine selectie van het werk te zien. De presentatie van het beeldend werk zag er professioneel en strak uit. Het niveau beoordeelde het auditteam als 'voldoende'. Het auditteam komt tot het oordeel 'voldoende' voor deze standaard.

Op grond van de hierboven vermelde oordelen en de beslisregels van de NVAO, komt het auditteam tot het eindoordeel 'voldoende' voor deze opleiding.

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel en in het bijzonder om iets meer 'spanning' in het docententeam te brengen.

Besluit

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht te Utrecht in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 11 augustus 2013 naar voren te brengen. Bij e-mail van 5 september 2014 heeft de instelling gereageerd op het voornemen tot besluit. Dit heeft geleid tot aanvulling van bijlage 2 in het definitieve besluit.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Autonome Beeldende kunst (240 ECTS; variant: voltijd; locatie: Utrecht) van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht te Utrecht. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 september 2014 en is van kracht tot en met 29 september 2020.

Den Haag, 30 september 2014

De NVAO

Voor deze:

Lucien Bollaert
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Goed
2. Programma	De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.	Voldoende
	De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Goed
	De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Goed
	Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.	Voldoende
	Het programma is studeerbaar.	Voldoende
	De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.	Voldoende
3. Personeel	De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.	Goed
	Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.	Goed
	De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.	Goed
4. Voorzieningen	De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.	Goed
	De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.	Voldoende
5. Kwaliteitszorg	De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.	Voldoende
	De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.	Goed
	Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.	Goed
6. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

Tabel 1: Uitval uit het eerste jaar.

Cohort	2006	2007	2008	2008	2010	2011	2012
Uitval	39%	36%	33%	28%	24%	27%	39%

Tabel 2: Uitval uit de bachelor.

Cohort	2006	2007	2008	2009
Uitval	52%	55%	54%	43%

Tabel 3: Rendement.

Cohort	2006	2007	2008
Rendement	45%	44%	46%

Tabel 4: Docentkwaliteit.

Graad	Ma	PhD
Percentage	62,4%	0%

Tabel 5: Student-docentratio.

Ratio	1:20
-------	------

Tabel 6: Contacturen.

Studiejaar	1	2	3	4
Contacturen	19	20	15	14

- Drs. W.G. van Raaijen is senior adviseur en partner bij Hobéon. Sinds 2004 trad hij veelvuldig op als lead-auditor (voorzitter) van accreditatie-audits in het hoger onderwijs, waaronder bij een flink aantal kunstvakopleidingen.
- A. van Rosmalen studeerde Culturele Antropologie, Cultuur en Wetenschappen en Wijsbegeerte. Sinds 2012 is hij directeur academische kunsthogeschool Sint Lucas te Antwerpen; voorheen o.a. studieleider bacheloropleiding Beeldende Kunst en masteropleiding AKV St Joost Breda.
- G. Frieling studeerde beeldende kunst aan de Rietveldacademie en de Rijksacademie. Hij is werkzaam als beeldend kunstenaar, geeft gastlessen en workshops aan opleidingen voor Beeldende Kunst en is senior-kunstadviseur Rijksbouwmeester.
- R. van der Veen is student aan de hbo bacheloropleiding Docent Beeldende Kunst en Vormgeving van Hanze Hogeschool Groningen (Minerva Academie).

Het panel werd ondersteund door G.C. Versluis, secretaris (gecertificeerd).